

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
Het bestuur
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
verstuurd per email

Betreft: Consultatie Kwaliteitsmanagement tweede tranche

Utrecht, 28 oktober 2024

Geacht bestuur,

Met veel belangstelling heeft SRA kennisgenomen van het consultatiedocument Kwaliteitsmanagement tweede tranche (hierna 'het Consultatiedocument'). Voordat we ingaan op de hierin vier gestelde consultatievragen, plaatsen we eerst de volgende algemene opmerkingen.

I Algemeen

Samenhang

Dit Consultatiedocument bouwt voort op het consultatiedocument Kwaliteitsmanagement eerste tranche, waarin ISQM1 is vertaald naar SKM1 (Standaard voor Kwaliteitsmanagement 1) en wijzigingen in de VAO (Verordening Accountantsorganisaties) zijn voorgesteld. In deze tweede tranche worden de nieuwe NV KM (Nadere Voorschriften kwaliteitsmanagement) en SKM3 (Standaard voor Kwaliteitsmanagement 3N) geconsulteerd.

Gezien de samenhang tussen deze Verordening, Nadere Voorschriften en Standaarden had het de voorkeur gehad wanneer bij de consultatie geen onderscheid zou zijn gemaakt naar een eerste en tweede tranche. Tevens zou het voor de hand gelegen hebben om de vertaling van ISQM2 in SKM2 (Standaard voor Kwaliteitsmanagement 2) ook in deze zelfde consultatieronde mee te nemen. Hiervan is nu geen sprake.

Behoeftte aan uitgebreide toelichting

Bij de inwerkingtreding van de NVKS (Nadere Voorschriften kwaliteitssystemen) in 2018 is er voor gekozen een uitgebreide toelichting op deze NVKS op te nemen. Een toelichting waarin niet alleen tekstueel maar ook visueel (waaronder tekeningen, schema's) uitleg wordt gegeven over de interpretatie hiervan. Het zou de praktijk helpen wanneer bij de inwerkingtreding van deze nieuwe Nadere Voorschriften en Standaarden eveneens soortgelijke toelichting wordt verstrekt. Aanvullend hierop wordt aanbevolen om een transponeringstabel op te nemen, waaruit duidelijk blijkt op welke wijze oude en nieuwe regelgeving met elkaar corresponderen.

Implementatie in de praktijk

In het Consultatiedocument wordt in hoofdstuk 2 aangegeven dat meerdere accountantskantoren ISQM1 vanwege hun internationale netwerk al hebben ingevoerd. Om kleinere kantoren te helpen zal de NBA onder andere een Quality Management Toolkit vertalen die aangepast aan de Nederlandse situatie wordt uitgebracht. Tussen het type 'kantoren met een lidmaatschap van een internationaal netwerk' en 'kleinere kantoren', bestaat er echter een groot aantal type kantoren dat nog met de implementatie van deze nieuwe Nadere Voorschriften en Standaard moet aanvangen.

Het vaktechnisch uitleggen wat de overgang van het toepassen van een kwaliteitsbeheersings-systeem naar een kwaliteitsmanagementsysteem inhoudt, zal hierbij niet het grootste probleem zijn. Anders wordt dat voor het operationaliseren hiervan. Hierin zullen kantoren effort moeten steken. Denk bijvoorbeeld aan aspecten als het herbeoordelen en invoeren van (nieuwe) procedures, het analyseren van te nemen maatregelen, wie doet wat?, alsmede het investeren in en toepassen van nieuwe applicaties / IT, et cetera.

Het operationaliseren van de NV KM houdt ook in dat kantoren daadwerkelijk hiernaar handelen op basis van toepassing van een PDCA-methodiek (Plan-Do-Check-Act). Met deze methodiek kunnen kantoren sturen, - rekening houdend met hierbij geïdentificeerde risico's en te nemen (monitor-, en herstel-)maatregelen -, en bepalen of geformuleerde kwaliteitsdoelstellingen worden gerealiseerd. Deze methodiek geldt voor de hele organisatie: niet alleen voor de auditpraktijk maar ook voor alle opdrachten die onder deze regelgeving worden geschaard.

Om te komen tot volledige implementatie en internalisering, vergt van kantoren een enorme inspanning. Een voorbereidingsperiode voor reguliere vergunninghouders van één jaar en voor de overige kantoren van twee jaar, is alleen haalbaar indien er meer guidance wordt verstrekt. Hierbij kan worden gedacht aan het houden van bijeenkomsten en webinars, het opmaken van handreikingen toegespitst op het opzetten van een Risk Control Framework, alsmede het formuleren van risico's en maatregelen waarmee kantoren rekening dienen te houden. Denk ook aan het nadere duiden van het element 'schaalbaarheid' dat onder meer een belangrijke wijziging is voor kantoren die voorheen nog onder het verlicht regime vielen.

II Nadere voorschriften kwaliteitsmanagement

Hieronder vindt u onze input op de vier vragen uit het Consultatiedocument.

1. Heeft u opmerkingen bij de Nadere voorschriften kwaliteitsmanagement zoals opgenomen in bijlage I?

In het verlengde van hetgeen hiervoor onder Algemeen met betrekking tot 'Behoeftte aan uitgebreide toelichting' is aangegeven, wordt op het volgende gewezen:

'Accountantsorganisaties' versus 'kantoren'

Met de voorgestelde wijzigingen wordt beoogd dat accountantsorganisaties onder de Begripsomschrijving van 'kantoor' vallen. Kijkend naar artikel 1 Definities, artikel 2 Toepassingsbereik en artikel 5 Aanwijzing standaarden voor Kwaliteitsmanagement van de NV KM, is deze uitleg goed te volgen. De uitleg op pagina 4 van het Consultatiedocument hierover werkt echter verwarrend:

Accountantsorganisaties zijn verplicht deze [lees; SKM] toe te passen en om die reden is bepaald dat zij onder de term 'kantoor' in SKM1 en SKM3N het begrip 'accountantsorganisatie' moeten verstaan. Op die manier zijn de eisen voor kantoren uit SKM1 en SKM3N direct van toepassing voor accountantsorganisaties en kunnen zij daarop worden aangesproken.

Op accountantsorganisaties zijn naast de Wta, Bta en VAO2025 ook de NV KM, SKM1 en SKM2 van toepassing, maar niet SKM3 (ook al sluiten deze inhoudelijk op de VAO2025 aan).

Definitie kantoor

In artikel 1 staat als definitie van een 'kantoor' opgenomen: zelfstandige accountant, organisatie of een organisatorische eenheid waar een accountant een assurance-opdracht of een aan assurance verwante opdracht uitvoert.

We vragen hierbij aandacht voor het nader duiden van het begrip 'organisatorische eenheid'. In de Begrippenlijst is hiervoor immers geen definitie opgenomen.

NV KMS versus NV KM

In het consultatiedocument eerste tranche wordt steeds gesproken over NV KMS, terwijl het consultatiedocument tweede tranche schrijft over de NV KM. In beide consultatiedocumenten is hiervan als vertaling opgenomen Nadere Voorschrift Kwaliteitsmanagementsystemen.

We vragen aandacht voor een uniforme schrijfwijze: welke afkorting wordt nu daadwerkelijk toegepast?

III Standaard voor Kwaliteitsmanagement 3

2. Kunt u zich vinden in het voorstel om de vereisten inzake stemrechten, dagelijks beleid, beroepsaansprakelijkheidsverzekering en de waarnemingsregeling op te nemen in SKM 3N?

Hierbij zijn geen specifieke op- of aanmerkingen anders dan hetgeen hiervoor bij Algemeen is opgemerkt.

3. Heeft u inhoudelijke opmerkingen bij SKM 3N zoals opgenomen in bijlage II?

Naast hetgeen we onder Algemeen hebben aangegeven, wijzen we op het volgende:

Het door het NBA-bestuur aanwijzen van Nadere Voorschriften

De NV KM vormen de basis voor het NBA-bestuur om kwaliteitsmanagementstandaarden aan te wijzen. Hiermee wordt bedoeld de publicatie van de inwerkingtreding van deze nadere Voorschriften in de Staatscourant.

Op pagina 4 van het Consultatiedocument staat opgenomen dat de Standaarden voor kwaliteitsmanagement door het bestuur na consultatie in de Staatscourant worden gepubliceerd. Standaarden worden in de regel niet gepubliceerd. Krijgen deze Standaarden door publicatie nu de werking van Nadere Voorschriften? We verzoeken dit nader te duiden.

IV Inwerkingtreding

4. Heeft u opmerkingen bij de voorgestelde inwerkingtreding en het voorgestelde overgangsrecht?

Nadere duiding van 'inwerkingtreding'

Ten aanzien van de voorgestelde inwerkingtreding van de NV KM vragen we aandacht voor de, naar wat ons betreft, onvoldoende duiding van de termijnen zoals genoemd in het Consultatiedocument:

Geldt voor reguliere vergunninghouders (lees: kantoren met een Wta-vergunning) nu dat per 1 januari 2026 het toe te passen kwaliteitsmanagementsysteem in opzet aanwezig moet zijn, of geldt dat er dan al reeds naar gehandeld (bestaan en werking) is?

Indien de eerste werking c.q. uitleg van toepassing is, dan houdt dit bijvoorbeeld in dat monitor- en herstelwerkzaamheden pas voor de eerste maal in het kalenderjaar 2026 (kunnen) worden uitgevoerd. Voor kantoren zonder Wta-vergunning in het kalenderjaar 2027.

SRA zou hierover graag meer duidelijkheid verkrijgen.

Termijnen Algemene Ledenvergadering

De NBA is voornemens de huidige VAO in te trekken en de gewijzigde VAO na verwerking van de consultatiereacties uit te brengen als VAO 2025. De ontwerpverordening voor de VAO 2025 moet uiterlijk twee maanden voor de ledenvergadering (9 december 2024) beschikbaar worden gesteld.

Het Consultatiedocument voor deze tweede tranche is gedateerd op 1 oktober 2024. De deadline voor de consultatie hiervan loopt tot 29 oktober 2024. De periode tot de algemene ledenvergadering is dan korter dan twee maanden. In het geval de reacties op deze consultatie leiden tot wijzigingen of amendementen: heeft de NBA hiermee rekening gehouden? We verzoeken dit nader te duiden.

Als laatste

Uiteraard zijn we bereid een en ander desgewenst nader (mondeling) toe te lichten. In de gevallen waarin we vragen om meer duiding of duidelijkheid, ontvangen we graag een terugkoppeling.

Met hartelijke groet,
namens het SRA-bestuur

Diana Clement AA RA
voorzitter